



Bod' moja, bod' moja...

Jože Grdina:

Ob 50-letnici ruske revolucije

(Nadaljevanje)

Lenina je bratova smrt zelo potrla. Sklenil je, da mu bodo sledili, toda ne po poti terorizma, ampak po poti revolucije. Ker je bil zelo nadaren in ukažen, se je odločil, da gre na vseučilišče v Kazano študirat pravo. Priporočilo za to mu je dal ravnatelj simbirske gimnazije F. Kerenski, oče poznejšega ministrskega predsednika začasne ruske vlade A. F. Kerenskega. V Kazani je stopil v revolucionarni krožek, se zvezal z nerezadovljnimi dijaki ter prišel zaradi tega navzkrž v vlado in s profesorji. 4. decembra 1887 je bil v vseučiliški dvorani sesatanj dijakov, ki so zahtevali ukinitve reakcionarne vseučiliške ustave in še nekaterje druge stvari. Najglasnejši med dijaki je bil Lenin, ki je bil na ukaz kazanskega gubernatorja potem aretiran. V ječi so potem on in njegovi tovarisi snovali načrt, kaj bo kdo delal, ko bo prišel iz ječe. Tedaj je Lenin izjavil, da je pred njim le ena pot, pot revolucionarne borbe. Ker se profesorji niso marali več ukvarjati z upornim dijakom, so ga z vseučilišča izključili ter poslali v izgnanstvo v 40 verst (versta je 1 kilometer in 670 metrov) oddaljeno selo Kukuskin. S tem je prejel Lenin svoj revolucionarni krst ter odslej posvetil svoje življenje borbi proti sosedruštvu in kapitalu.

Ker se ni mogel udeleževati rednega študija, so mu sorodniki dostavljali iz kazanske knjižnice knjige, časopise in drugo literaturo, iz katere je potem študiral politiko, ekonomijo in statistiko ter tako nekako nadomestil učenje na vseučilišču. Po odsluženi kazni v jeseni 1888 mu je bilo dovoljeno vrneti se v Kazano, pot na vseučilišče pa mu je ostala zaprta; niso ga hoteli več sprejeti. Tedaj je stopil v enega marksističnih krožkov, katerega je začel mlad revolucionar N. J. Fedosejev. Tu je dobival ilegalno literaturo in Marksov "Kapital" ter se seznanjal z deli K. Marks in F. Engelsa. Iz Kazane je odšel v Samarsko gubernijo, se naselil v selu Alakajevki, nato pa v Samari.

Ker bi rad s študijem nadaljeval, je prosil za sprejem na vseučilišče; toda prošnjo so mu odklonili. Zaprosil je potem vseučilišče v Petrogradu, naj mu dovolijo kot izrednemu slušatelju napraviti izpit ter se je z veliko vнемo lotil učenja. Prošnja je bila odobrena in 1. 1891 je na pravni fakulteti petrograj-

kovčku z dvojnim dnom neopazeno vtihotapl preko meje v Rusijo, da mu je potem služila za nadaljevanje nelegalnega širjenja marksistične propagande. Po vrnitvi v Petrograd so se decembra 1895 pod njegovim vodstvom združili vsi marksistični krožki v Zvezo za osvoboditev delavskega razreda. Ko so začastvali tkalcu tovarne Thornton, je Lenin sestaval spis: "Kaj potrebujejo tkalci?" Ko je bil ustavljena lista "Delavsko pravo", ki je imel iziti 9. decembra 1895, ga je policija zaplenila, Lenina pa zaprla. V ječi pa se mu očvidno ni godilo slabo; posebno pa zanj skrbeli mati in sestre, ki so mu prinašale vsega, kar je potreboval; tudi glede knjig policija ni preveč natančna. Iz ječe je pisaril s šifrirano pismom in mlekom ter bil tako v pismeni zvezi s tovarši v ječi. Da ga ne bi zasačili v tej pisavi, je iz kruha naredil posodice za mleko in jih v slučaju nevarnosti takoj pobasal v usta.

Po 14 mesecih ječe so mu 13. februarja 1897 naznanili, da je obsojen na tri leta izgnanstva v Sibirijo; dovoljeno pa mu je bilo, da sme nekaj dni svobodno ostati v Petrogradu. Lenin je to uspešno izkoristil v svoje revolucionarne namene in se je sestal z raznimi socialdemokratami, materi pa je medtem uspelo, da je dosegla, da ni bilo treba iti sinu v Sibirijo z drugimi izgnanci, ampak prostovoljno sam. Na poti, katero je pričel 17. februarja, se je ustavil v Moskvi. Od tam se je odšel v Enisejsko gubernijo, kjer je bil v selu Šušensk nastanjen kot izgnanec. Tu je nadaljeval z delom za revolucijo in zaključil svoje klasično delo "Razvitje kapitalizma v Rusiji", ki ga je pričel pisati že prej v ječi. Tudi tu ni bil v stiski za knjige. Pošljala mu jih je sestra Marija, ki mu je poslala tudi knjigo nemškega socialdemokrata E. Bernsteina "Problemi socializma". V izgnanstvu v Ufi je tedaj živel Nadežda K. Krupska, učiteljica iz Petrograda, ki jo je spoznal že v Petrogradu in se potem v Sibiriji z njo poročil.

V Samari je Lenin prevedel iz nemčine na ruski jezik "Manifest komunistične partije", ki je potem v rokopisu šel iz rok v roke po samarskih krožkih in po drugih predelih gubernije in mestih na bregovih Volge. L. 1892 je Lenin ustanovil v Samari prvi marksistični krožek, v katerem je seznanjal Ruse z deli in teorijami Marks in Engelsa in širil marksizem. Ker se mu je zdelo, da je polje za širjenje Marksovega komunizma v Samari premajhno, se je odločil za širše. Preko Nižnega Novgoroda in Moskve je 31. avgusta 1893 prišel v Petrograd, kjer se je srečal z nekaterimi delavskimi voditelji, med katerimi sta bila tudi I. V. Babuškin in V. A. Šeljgunov, s katerima je bil v temi zvezni še potem, ko je bil v inozemstvu. Tu se je predal delu za širjenje marksističnih idej, z besedo in peresom hujškal delave ter jih podžigal k strajkom. V Petrogradu je bilo ob Leninovem prihodu že več političnega krožkov, katere je ta posečal in prišel kmalu v ospredje proletarcev. Zaradi njegovega organizatoričnega nastopa je bil februarja 1895 na shodu socialdemokratov izvoljen, da gre v inozemstvo. Najprej se je napotil v Švicico, kjer je bil tedaj Georgij Valentinovič Plehanov (1856-1918), filozof in prvi propagandist komunističnih idej v Rusiji, ki je decembra 1876 v demonstraciji na Kazanskem trgu v Petrogradu nastopil v govoru proti samodrštvu, za kar je bil izključen iz inštituta ter se umaknil v Švico, od koder je delal za revolucijo. Sprva je bil Lenini prijazen in naklonjen, proti koncu pa je postal Lenin in boljševikom odločno sovražen ter je stopil na stran menjševikov.

Iz Švice je odšel Lenin v Francijo. Tam se je v Parizu sestal z voditeljem francoskega delavstva P. Lafargom. Iz Pariza se je vrnil v Švico, nato pa je v Nemčiji v Berlinu posetil voditelja nemških komunistov K. Liebknechta. Na tem potovanju si je nabavil marksistično literaturo, katero je potem skrito v

ravanega lista. Junija je šel v Nižni Novgorod, od tam pa s parnikom po Volgi, Kami in Beli v Ufo; po par tednih je obiskal še Samaro in Sizran in se povsod sestajal s socialdemokratom ter se razgovarjal o izdajanju in širjenju lista ter priravil teren za razpečevanje liste. Ko je vse uredil, je julija odpotoval v Švico.

V Švici so tedaj bivali člani skupine "Osvoboditev dela", katerim sta pripadala Plehanov in Akselrod; oba je Lenin obiskal ter z njima razpravljal o ustavljivosti liste in žurnala. Na sestanku v Korse je prišlo med Leninom in Plehanovom do sporja in malo da se ni vse razbilo. Lenin je potem dejal: "Mal, da ni ugasnila 'Iskra'". A končno so se sporazumeli. Kot

Vzgojitelj
"Mojster Krapč, ali je res, da pretepete svoje vajence?"
"Res, gospod inšpektor, ampak z najboljšim namenom: pobraj najčutijo, kako je to, da potem, ko bodo mojstri, kaj takega ne bodo počeli!"

Socialen človek
"Veš, jaz doslej še nisem uporabil nobenega zdravila, čeprav sem socialno zavarovan."
"Kaj pa potem počneš z zdravili od bolnišnice?"
"Prodam jih tistem, ki so mu potrebeni."

RAZPIS SLUŽBE S 1. JUNIJEM**ZA UPRAVNIKA — Klubska soba in najemnine**

(Stanovanje vključeno)

Prednost imata mož in žena, ki govorita slovensko in angleško. Vendar lahko napravimo izjemo.

Če se za službo zanimate, pišite z navedbo kvalifikacij, osebnih podatkov in priporočil na:

Mr. Al Sajevic, Secretary
Slovenian Society Home
20713 Recher Avenue
Euclid, Ohio 44119
(Vse prošnje ostanejo tajne)

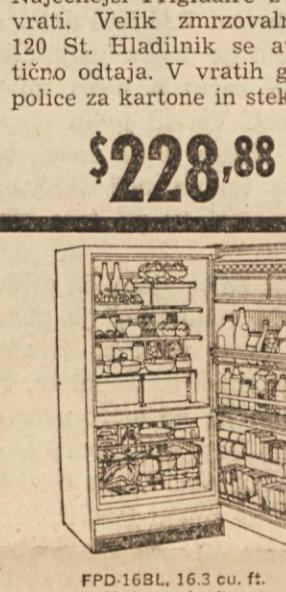
Spomladanske posebnosti!

MI
IMAMO
MODEL
VELIKOST
BARVO
IN
CENO,
KI JE
PRIMERNA
ZA VAŠ
BUDZET!

D-10L, 10.0 cu. ft.
(NEMA standard)

Frigidaire budžet "10" z zmrzovalnikom za 56 ft. ima širino 24". Polzeč predel za sveže meso. Hidrator je sadje in zelenjavno.

\$198,88

FD-12TL, 12.3 cu. ft.
(NEMA standard)

Najcenejši Frigidaire z dveh vrat. Velik zmrzovalnik za 120 St. Hladilnik se avtomatično odtaža. V vratih globoke police za kartone in steklene.

\$228,88

FD-14TL, 14.1 cu. ft.
(NEMA standard)

Ta veliki Frigidaire ima 118 ft. zmrzovalnik. Avtomatično odtažanje led v hladilniku. V vratih shramba za visoke steklene.

\$258,88



MARK OF EXCELLENCE

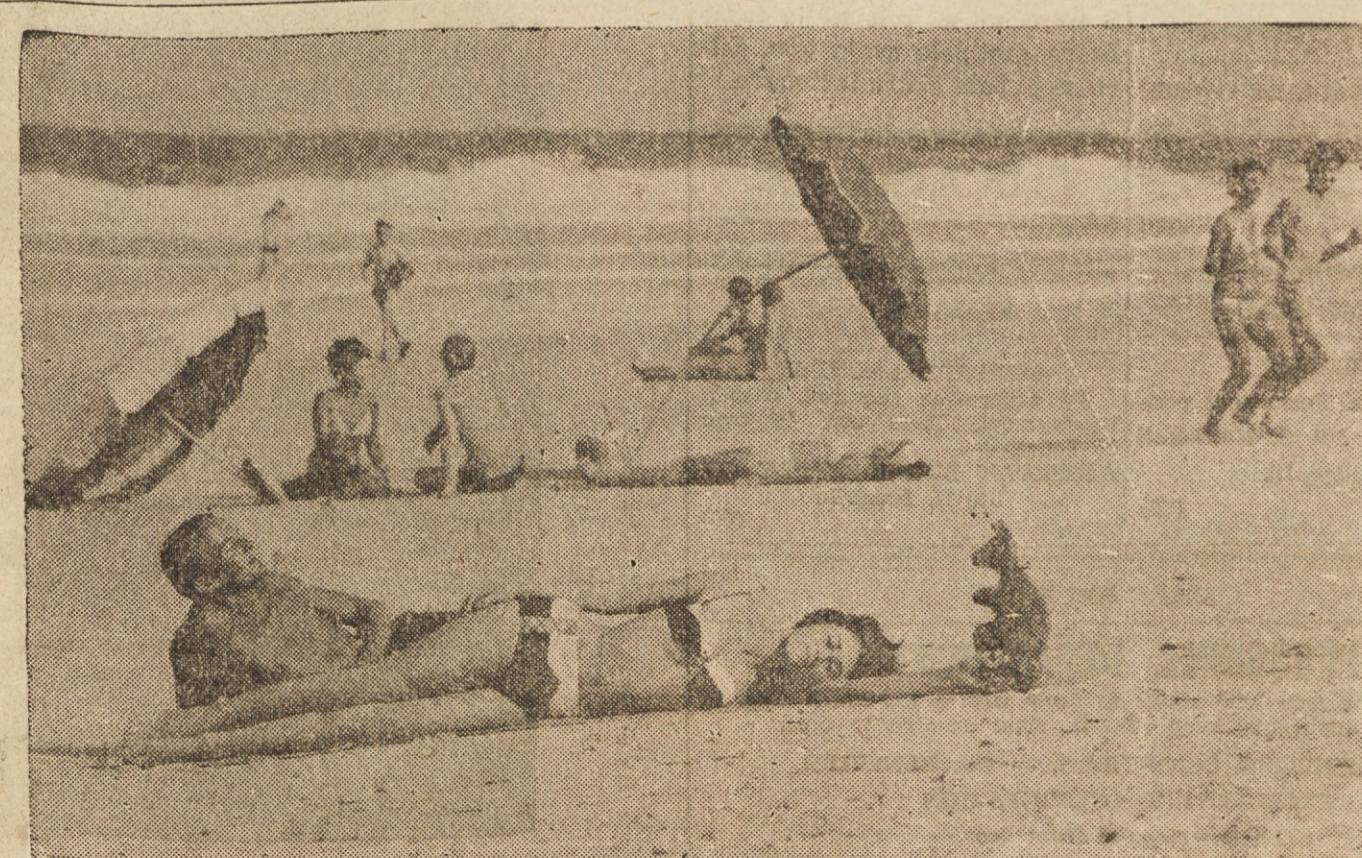
Pridite k nam-ki imamo vse te FRIGIDAIRE posebnosti!

VSE TE CENE SO MANJSE-CE IMATE ZAMENJAVO!

16013-15 WATERLOO ROAD

IV 1-6072

IV 1-6073

Poslušajte naše radio oglase na WXEN-FM
vsak dan od 1-2 pop. in v soboto od 12.00-1.30 pop.ODPRTO: v ponedeljek, četrtek in petek do 9. ure!
v torek in soboto do 6. ure
v sredo zaprto cel dan

TOPLI SONČNI ŽARKI JIH GREJEJO — Carolyn Noyes iz Chicaga, Ill., in Howard Girvin iz Toronto v Kanadi se grejeta na plaži Avstralije, kjer imajo sedaj poletje.

MLADA BREDA

IVAN PREGELJ

"On me ne tiče in ne više! Prav izogiblje se!" ji je šinilo izkoši glavo in ni rekla nič nekaj hipov. Potem pa je začela govoriti o skrbih za otroka, o novem redu na Peči, o vsem, kar ji je ravno prišlo na misel. Toda izogibala se je vprašanj, da bi ga ji ne bilo treba tiskati. Tako sta prišla do razpotja. Lipe je pridral konje.

"Kaj pa Tomaž?" je vprašal nekako živahn.

"Heh," je odvrnila, "mar mi je Tomaž!" Obenem pa se je spomnila doživljaja ž njim in zar dela. Dobro ji je delo, da je bila tema.

"Zdaj pa zbogom," je rekla nato, "še enkrat veseli praznike!"

"Ali se bomo še kaj videli?" je vprašal.

"Če ne umrjemo," je odvrnila. "Kaj pa, ali ima že dete botra za birmo?" je vprašal Lipe.

"Ga nima, ne," je odvrnila.

"Bom pa jaz njegov boter!" je rekел in pognal.

Zamišljena je prihitala Anica na Peč. Nenavodno razburjena je bila. Pred njo je stal prizor lepega jutra in misel, ko je pri merjala moža z Lipetom, je oživelja v njej.

Takšna je stopila k zibelki. Toda, kaj je tebi, dete, da stopeš? Anica je kriknila.

Velika domaća mačka je ležala otroku na prsih. Nekaj hipoval pozneje bi se bilo dete zadušilo.

24. "Še znorela bom od jeze!"

Anica je planila iz sanj. Grozno so bile! Prileza je bila kača v njeni sobi in s človeškim glasom je rekla: "Kje imam dete?" "Nimam ga," je odgovorila Anica, "je odgovorila Anica in se nagnila nad zibelko, da bi zakrila dete. "Kaj ga skriš, ko vem, da je tu," je rekla kača in se podvila Anici pod noge. Anica je popadla palico in zahnihnila po kači. Ali kača se je zasmehala: "Moj bo, moj bo!" "Ne bo," je ihela Anica. Tedaj pa je opazila, da drži v roki kačo in ne palice. Od groze se je Anica zbudila.

CHICAGO, ILL.

FURNITURE FOR SALE

FURNISHINGS — MUST SELL
Priv. din. rm. set. \$100. Bdrm. set \$100. Kt utensils \$75 or will sep. Children's furn. \$100 or will sep. 4 rm. space htr. \$100. Comp. bar bell set \$60. liv. rm. set; Burlounger & 2 lamps \$30. Scotchguard nylon fabric chair \$100. 384-3203 (60)

BUSINESS OPPORTUNITY

BERWYN FOR SALE BY OWNER
Store with vacant lot. Zoned for business or apartments. 66 x 125 ft. Call 927-8240, 9-5 (60)

FEMALE HELP

WAITRESSES
Needed at once. Permanent position. Good pay. 101 S. Northwest highway. Park Ridge, Ill. PH: 825-3000 (62)

MALE HELP

PERSONNEL DEPARTMENT
We want a young man who wants to grow with a top notch firm to interview applicants, keep records, must be able to type.

GOOD WORKING CONDITIONS. — CO. BENEFITS.
EXCELLENT TRANSPORTATION
(CTA bus stops at front door.)

MOTIVE EQUIPMENT MFG.

DIVISION BORG-WARNER

5253 W. Roosevelt Road, Cicero
An Equal Opportunity Employer

BI 2-2520 (59)

Zaradi tega je bila tudi že pri zdravniku.

"Ali pijete pred spanjem?" jo je vprašala.

Katra je lagala, dasi je bila vajena redno piti najboljše in močno žganje. Ker pa je v njem modila razne korenine in zelišča, ji niti na misel ni prišlo, da bi omenila zdravnika.

"Gibajte se pridno, gibajte!" je svetoval zdravnik in jo potolažil, da ne bo hudega. Tedaj je Katari nekoliko odleglo, vendar pa je ob najmanjši slabosti vzrepetala, da je morda vendar huje.

Tudi nocoj je bila planila kvišku. Z grozo se je zavedela, da nekako ne čuti leve noge. Strah, ki jo je prešinil, je poginal znotraj lice. Polagoma se je nogata razdrevnila in strah se je ublažil. Toda nemir jo je bil zelo prevzel. Segla je po steklenici v slepem oknu in si nalila močne zelenaste pijače, potem sedla na posteljo in strmela v luč, katera že davno ponoči ni upihovala.

Ko je tako sedela, se je zaman trudila, da bi odpodila nadležne misli. Po sili so prihajale. "Lipe, to ne sme biti!" "Ne, to ne sme biti," je misila dalje. "Se za vsako misel na te, za vsako prijaznost sem bila kaznovana. Ko sem nocoj govorila s teboj, bi se mi bilo kmalu dete zadušilo. Ne, ne smem misli! Greh je to. Lipe, najini poti gresta narazen. On je hotel tako v tudi jaz sem hotela, sem obljubila."

Vdovi se je srce napolnilo z žalostjo. Začutila se je nenadoma tako zapuščeno. Vsakdo ima nekoga, ki ga sme ljubiti; ona nima nikogar. Pač ima dete. Ali tudi temu je treba prijateljev. Anica je začutila neko mučno nestrpnost. Vstala je in stopila k oknu. Mesec je bil zašel, bila je dokaj temna noč. Anica je videla v vasi tu pa tam sinitiu.

"Ljudje že vstajajo, da pridejo na trg do vstajenja," je pomisnila. In proti volji so ji zopet poromale misli za Lipetom. Novega volja jih ne more ustaviti!

"O, moj Bog, kako sem šibka!" je misila Anica. "Toda bodi konec, nega ne smem misliti, ker iz tega nikoli nič biti ne more in ne sme!"

Da se okrepi proti glasu, vabecemu iz dalje, tako sladko grenkemu, da ogluši v sebi glas po sreči, glas po njem, ki ne more biti njen in ne sme misliti nanj, se je vrgla na kolena ob zibelki in gledala dolgo v speci obrazek.

"Ti, sirotica moja. Nikoli te ne zapustim, ti moje vse, moje vse!" Pa kakor da se ji hoče celo dete rogati. Viharno je planila kvišku. Celo iz otrokovih potez, se je ji zdelo, da gleda Lipetova podoba.

Tedaj se je vrgla Anica na posteljo in zahitelna v blazino.

Tudi Katra je prebila nemirno noč. Katra sploh že zdavnaj sem ni več spala pokojno. Večkrat je planila sredi spanja kvišku. Neka bolečina in teža sta jo večkrat dramili. Ob takih prilikah je Katra planila iz postelje in začela burno hoditi po sobi, tako doigo, da se je umirila in se je poleglo viharno utripajoče srce. S tresico se rokami je tedaj Katra pretipala svoje telo. Silno se je bala Katra mrtvouda.

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

GENERAL LAUNDRY
No experience required. Steady employment. Time and ½ over 40 hours.
AMERICAN LINEN SUPPLY CO.
849 N. Franklin (60)

MALE HELP

We want a young man who wants to grow with a top notch firm to interview applicants, keep records, must be able to type.

GOOD WORKING CONDITIONS. — CO. BENEFITS.
EXCELLENT TRANSPORTATION
(CTA bus stops at front door.)

MOTIVE EQUIPMENT MFG.

DIVISION BORG-WARNER

5253 W. Roosevelt Road, Cicero
An Equal Opportunity Employer

mu nisi želela smrti? To je dovolj, da si pogubljena na veku." "Umreje!"

"Anica mora od hiše!" "Pojd!" "Naj vzame Lipeta. Peč je tvoja!"

"Moja!" Katra je pila vpetič. "Kaj pa Luka?" je spraševal glas.

"Prodala bom Peč in v mesto pojdem. On pa bo šel beračit." "Kaj pa Tomaž?"

"Tomaž? Pojd no; naj gre, kamor hoče. Je preneumen zame."

(Dalje prihodnjic)



VESELE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE
ŽELI VSEM
PRIJATELJEM IN
ZNANCIM

**GEORGE V.
VOINOVICH**

DRŽAVNI POSLANEC

V 53, VOLIVNEM OKROŽJU

HAPPY EASTER TO ALL OUR
CUSTOMERS AND FRIENDS!

WIEHN'S BAKERY

BEST BAKED FOOD FROM OUR OVEN
TO YOUR TABLE

704 E. 185 St. — Tel: KE 1-0650
Cleveland, O.

Famous for our Potica

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELIMO
VSEM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

EDDIE TURK'S SERVICE STATION
ATLANTIC GASOLINE

vogal St. Clair Ave. in 61. cesta

Vse, kar potrebuje vaš avto, dobite pri nas. Hvala za naklonjenost in se priporočamo še za naprej.

ANN'S DELICATESSEN & BEVERAGE

1395 East 55 Street

Lastnika FRANK in ANNA SMREKAR
želite odjemalcem in prijateljem.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.

Grocerijsko blago — Meso in mesni izdelki — Pijače

WISHING A MOST HAPPY
EASTER

GEO E. ZIMMERMAN
Electric Motor Repair Co., Inc.

Tel.: 881-5766

Lastnika: GEORGE ZIMMERMAN in DRAGO PRELOG

VARGO'S SUNOCO SERVICE

6947 St. Clair Ave.

Phone: EN 1-9832

ZELIMO PRAV VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

A joyous and happy Easter
to all our customers and friends.

VESELO VELIKO NOČ!

Zastopnik Ameriške Domovine G. JAKOB RESNIK želi vsemu osobju pri listu, vsem njejovim čitateljem in vsem rojakom v okolici Sv. Lovrenca dosti pirhov, zdravja in zadovoljnosti. Vsem tudi velikonočen pozdrav!

VOSCIM

vesele velikonočne praznike
vsem članom Makabejem in
prijateljem

JOHN TAVCAR
903 E. 73 St.

VESELA VELIKA NOČ! ALELUJA!



NA PATROLI — Helikopteri so posebno uspešno sredstvo proti gverilcem v Vietnamu. Te skušajo izslediti iz zraka, pa tudi s spuščanjem patrol na zemljo. Posebni helikopteri služijo za prevoz čet in ranjencev, posebni za podporo boju na tleh. Slika kaže vojaka, ki se spušča iz helikopterja na tla, kjer bo pomagal pregledati ozemlje s svojimi tovariši iz 25. pehotne divizije ZDA severno od Chu Chi.

